

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
 HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

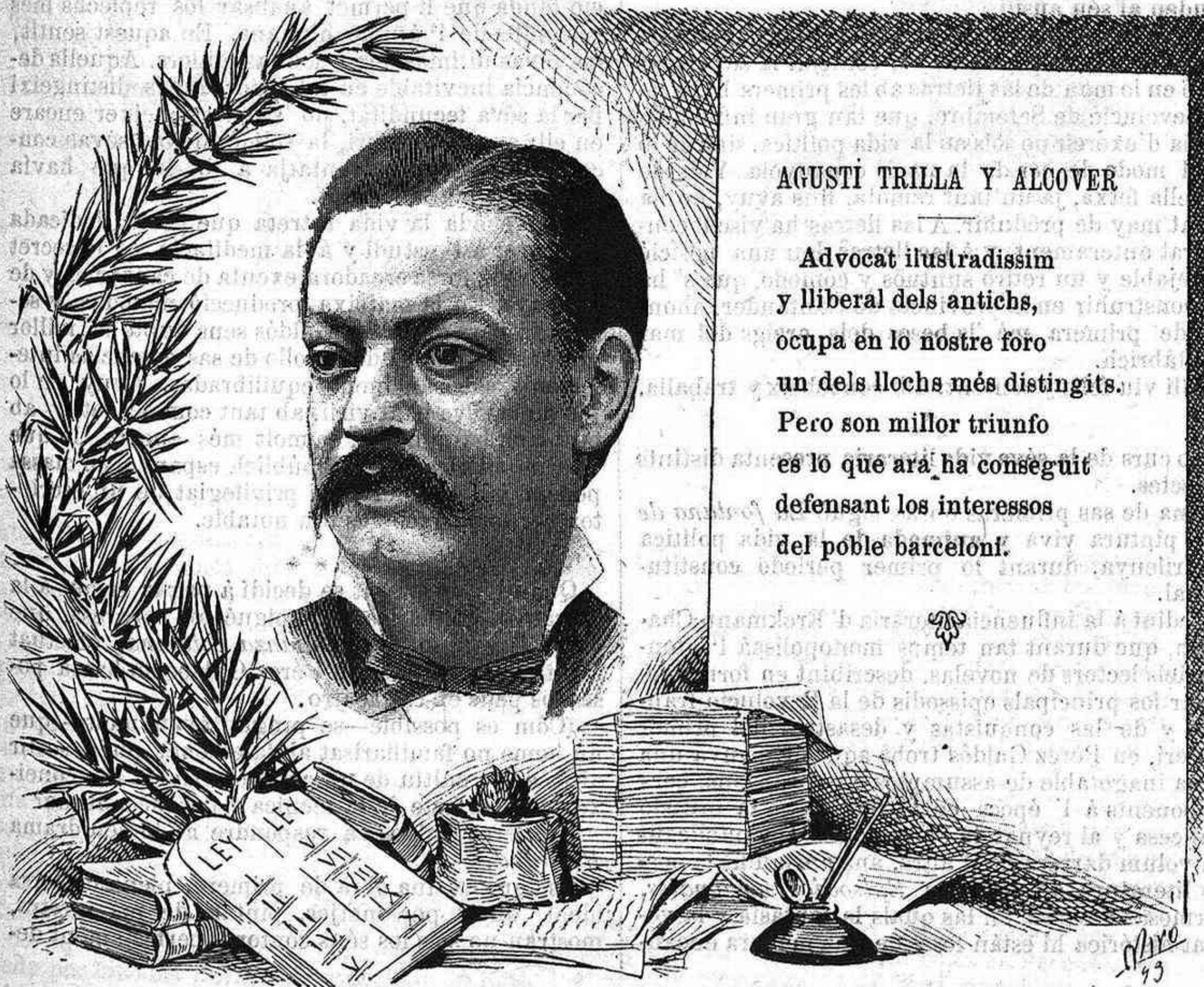
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
 Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

AGUSTI TRILLA Y ALCOVER

Advocat ilustradíssim
 y lliberal dels antichs,
 ocupa en lo nostre foro
 un dels llocs més distingits.
 Pero son millor triunfo
 es lo que ara ha conseguit
 defensant los interessos
 del poble barceloní.

93

CRÓNICA

PÉREZ GALDÓS

Un íntim amic meu era l'única persona que sabia que l'eminent novel·lista arribava a Barcelona, y a l'estació del ferrocarril anà a esperarlo, complint a la vegada que debers de amistat, impulsos de admiració.

Quan en Pérez Galdós baixá del tren, l'amic a que 'm refereixo, després de abraçar-lo, li demaná 'l teló de l'equipatge, y en Pérez Galdós li respongué:

—No m'agrada anà embrassat: no porto mes que aquest sach de má.

Aquest detall, per insignificant que sembli, pinta al home. Pérez Galdós es poch amant de cerimònies, de vanas ostentacions, de alló que 'ls castellans ne diuen *empaque*.

Donantse importància y sense posarhi res més de la seva part, son molts los que han escalat altas posicions polítiques, literàries y artístiques: las Acadèmies els han obert las sevas portas: los periódichs han sigut los pregoners de la seva fama. En cambi l'autor de tants llibres admirables, lo primer novel·lista espanyol de l'època contemporànea, es un home senzill y modest, que ha viscut sempre retirat, agé per complert a las farsas de aquest mon.

La inmensa fama que disfruta la déu exclusivament a las sevas obras. En lloch d'anar ell a buscarla, la reputació ha anat a buscarlo a n'ell. Y aixó en un país com lo nostre, ahont relativament se llegeix poch y ahont los principals autors aviat se cansan de produhir casi sense recompensa, fent servir la ploma pera firmar la nómina, quan haventse fet tot just un nom, 'ls governs acuden al seu ausili.

Escritor de rassa, al trasladarse a Madrid desde las islas Canarias, sa terra natal, coincidi la seva aparició en lo mon de las lletres ab los primers bulls de la Revolució de Setembre, que tan gran influencia havia d'exercir no sols en la vida política, sino en lo total modo de ser de la nació espanyola. Y desde aquella fetxa, ja un tant remota, fins avuy, no ha parat may de produhir. A las lletres ha viscut consagrat enterament, y a las lletres deu una posició envejable y un retiro suntuós y cómodo, que s'ha fet construir en la provincia de Santander, ahont reb de primera má 'ls besos dels oreigs del mar Cantábrich.

Allí viu felis y content: allí concebeix y treballa.

Lo curs de la seva vida literària presenta distints aspectes.

Una de sas primeras obras sigué *La fontana de oro*, pintura viva y animada de la vida política madrilenya, durant lo primer periodo constitucional.

Cedint a la influencia literària d'Eckmann Chatrian, que durant tan temps monopolisá l'atenció dels lectors de novelas, describint en forma popular los principals episodis de la Revolució francesa y de las conquistas y desastres del primer imperi, en Pérez Galdós trobá aquí a Espanya una mina inagotable de assumptos é impressions, corresponents a l'època ee Carlos IV, a la invasió francesa y al reynat de Fernando VII, y publicant un volum darrera de l'altre, anà enriquint la nostra literatura ab los seus *Episodios nacionales*, hermosas novelas, en las quals la fantasía y la veritat històrica hi están fosas de una manera encan-

tadora, produhint l'efecte admirable de la resurrecció de uns temps que ja passaren, deixant en tots los cors un llevat de pur y acendrat patriotisme y de amor a las ideas liberals.

Lo novel·lista professa aquestas ideas ab tota sinceritat, tenintlas com encarnadas en lo seu ser. No 's trobará una obra seva en que no despuntin y 's determinin clarament. Per aixó 'ls seus llibres, apart del mérit literari, alentan sempre una tendencia progressiva, y contribuheixen poderosament a la cultura del poble espanyol, que 'ls devora com un menjar sabros y sa.

Després de la serie dels *Episodios nacionales*, doná un nou giro al seu talent, produhint obras mes serias, mes consistentes, forjadas en la fornal de la seva poderosa inteligencia.

D.ª *Perfecta, Gloria, La familia de Leon Roch* presentan al viu y ab gran valentia 'l conflicte religiós, en lluyta ab los sentiments humans. Pérez Galdós no retrocedeix davant de las conseqüències que 's desprenen dels problemas que planteja, y a cada nou llibre que produheix, alcanza un nou triunfo.

Fins los menos partidaris de las sevas ideas, dels seus sentiments, de las sevas des preocupacions llegeixen ab afany las sevas obras y admiran lo seu talent. La literatura castellana, generalment tan fofa, no ha produhit res que tinga l'ánima y la vida que mostran las repetidas creacions del insigne novel·lista. Ningú penetra tan fondo com ell, ni ningú emplea una riquesa de color y una vibració d'estil, com las que campejan en las sevas páginas.

A cada nou llibre que dona a l'estampa accentúa las sevas grans qualitats de psicólech. Al naturalisme en la pintura externa uneix la penetració fonda que li permet analizar los replechs més recóndits de l'ánima humana. En aquest sentit, las sevas últimas obras son las millors. Aquella decadencia inevitable en tot autor que 's distingeixi per la seva fecunditat, no 's deixa coneixer encare en ell; ans al contrari, la solidés de las sevas concepcions darreras aventatja a tot lo que havia produhit ab anterioritat.

Tal vegada la vida retreta que porta, dedicada per enter a l'estudi y a la meditació es lo secret de aquesta forsa creadora exenta de cansancis y de desmayes. En la mateixa producció metódica y serena trobará en Pérez Galdós sens dupte la millor gimnástica pera 'l desarrollo de sas potencias intellectuals, soberanament equilibradas. Avuy, en lo plé de la seva edat viril, ab tant com ha fet, y ab tant com ha publicat, es molt més encare, lo que 'ls seus admiradors y 'l públich espanyol en massa podem esperar del geni privilegiat de un escriptor per tots conceptes tan notable.

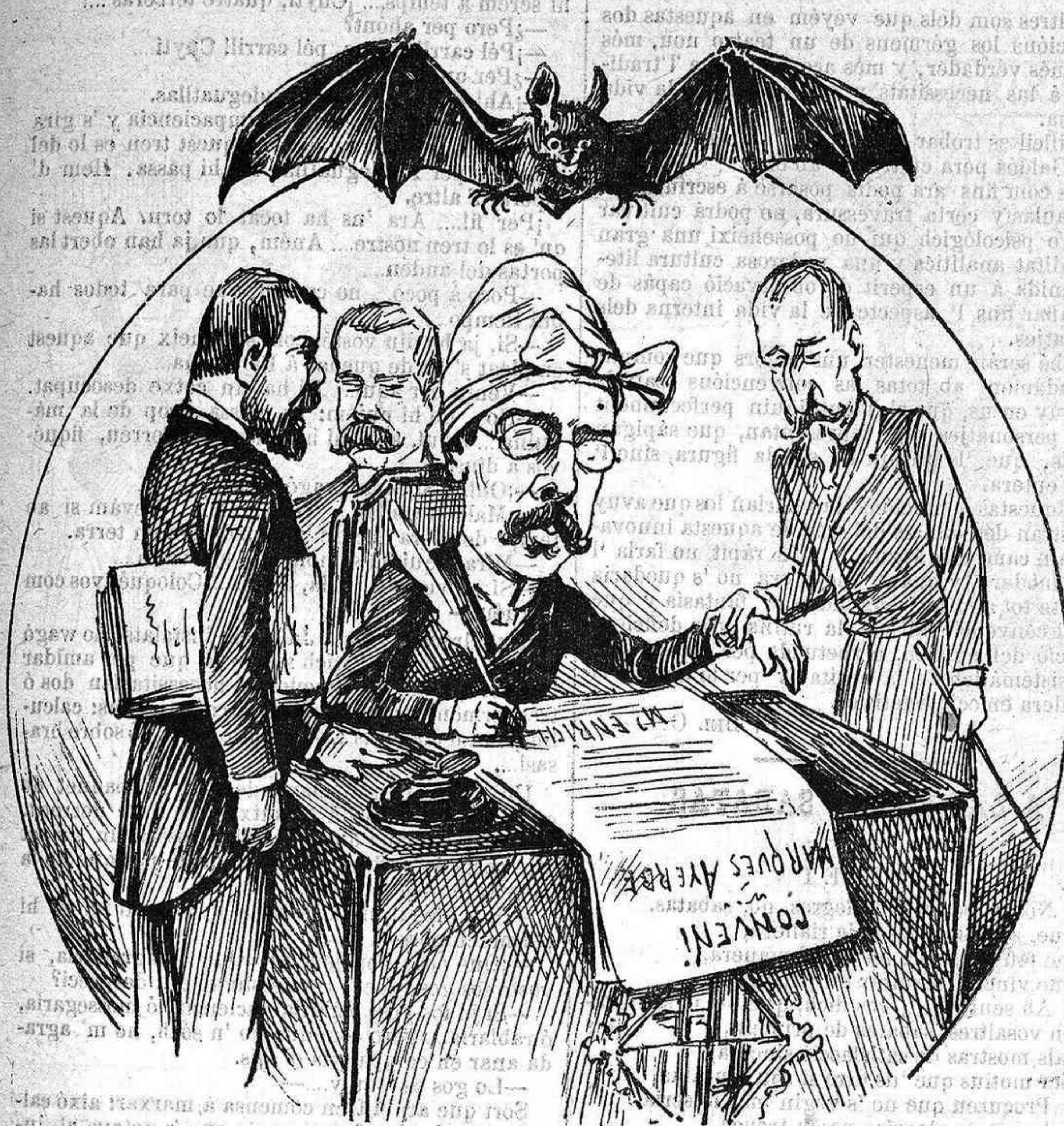
Quan l'any passat se decidí a pagar tribut a la literatura dramática, se sapigué ab sorpresa, que desde l'estreno de *Venganza catalana*, efectuat trenta anys enrera, en Pérez Galdós no havia posat los peus en cap teatro.

¿Cóm es possible—se preguntavan molts—que un home no familiarisat ab la escena, puga sortir airós en lo cultiu de un art que exigeix un coneixement perfecte de la técnica y del mecanisme?

En Pérez Galdós va respondre ab lo seu drama *Realidad*.

Es aquesta una obra de primera, plena de forsa ideal, quals personatjes, pintats de má mestra, mostran no sols los seus contorns perfectament de-

¡CONSUMATUM EST!

—Firmo; pero vull que consti que, com surto del llit, vaig tan desorientat, que encara no sé de cert lo que 'm faig.

lineats, sino que además transparentan lo seu esperit. La idea que tanca está desarrollada ab una gran maestría, y atrau poderosament l'atenció del espectador. En Pérez Galdós no ha fet cap esforç pera buscar efectes dramàtics, y aquests efectes se produheixen naturalment durant lo desarrollo de l'acció. A cada instant se posa en evidencia una gran intuició dramàtica.

Y aquestas qualitats pròpias de *Realidad* sobresurten tal volta més expontàneament encare en sa segona producció, en *La loca de la casa*, que aquests dies ha aplaudit ab tan entusiasme 'l públich de Barcelona.

Davant de aquell conjunt de personatjes tan clarament definits, tan fundament concebut; davant de aquella acció natural y al mateix temps realçada per las més hermosas situacions, y enri-

quida ab una sèrie de diàlechs vius, vigorosos, plens de *sprít*, lo públich s'entrega á la fascinació del talent, y no troba á faltar per res las combinacions mecánicas, las manganxas del ofici, las sorpresas més ó menos ben preparadas, los recursos adotzenats, las frasses declamatorias, ni 'ls cordillets sutils ó groixuts ab que certs autors experimentats mouhen als personatjes á tall de *putxinellis*.

Tot lo de 'n Pérez Galdós es sincer y á la llegua 's descubreix que ha nascut sense partit pres de agradar si 's plau per forza, ni de abusar de la credulitat y de la *bonhomie* del espectador. L'obra presenta la fesomia de son pare; deformatla sens més objecte que afalagar certas inclinacions predominants en lo públich, tal volta en Pérez Galdós ho hauria considerat com una verdadera profanació.

* * *

Nosaltres som dels que veyém en aquestes dos produccions los gèrmens de un teatro nou, més serio, més verdader, y més acomodat que 'l tradicional, á las necessitats y exigencias de la vida moderna.

Lo difícil es trobar talents á l' altura del de 'n Pérez Galdós pera cultivarlo ab éxit.

Aixís com fins ara podia posarse á escriure qui tenia taulas y certa travessura, no podrà cultivar lo teatro psicológich qui no posseheixi una gran profunditat analítica y una poderosa cultura literaria unida á un esperit de observació capás de fotografiar fins l' aspecte de la vida interna dels personatjes.

També serán menester uns actors que rompin denodadament ab totes las convencions teatrals fins avuy en us, que s' identifiquin perfectament ab los personatjes que representan, que sápigam viure'ls, que 'ls prestin no sols la figura, sino l' ànima entera.

Ab aquestes condicions, ja veurían los que avuy se mostran desconfiats del éxit de aquesta innovació, quin camí més segur y més ràpit no faria 'l teatro modern, y quant endarrera no 's quedaria prompte tot alló qu' engendra la fantasia y que sosté 'l convencionalisme, la rutina y la deficient educació del públich, perpetuada per un art enemich sistemátich de la veritat y per lo tant de la verdadera emoció estètica.

P. DEL O.

A LAS MEVAS SABATAS

SONET

No 'us poseu tan alegres, no, sabatas,
que, ab vostra fesomia riallera,
me féu entristí á mi de tal manera,
que vinch á resultar un papanatas.

Ab sentiment, vos dich, que no 'm son gra-
en vosaltres, sabatas de primera, [tas
tals mostras de satisfacció sincera,
per metius que 'us diré si sou sensatas.

Procureu que no 's vegin mas miserias
y á vostras alegrias poseu trevas,
si voleu que tranquil pugam jo viure.

Seguiu un quant temps més mostrantvos
[series;

no rigueu més!... que las sabatas mevas
casi totes han mort ¡d' un tip de riure!

EGO SUM.

VIATJE DE RECREO

A punta de dia 'ns llevém y ab la són encara als
ulls ens encaminém á la estació.

—¿No ha marxat pas lo tren?

—Ara mateix n' ha surtit un. ¿En quin han
d' anar vostès?

—¡Oh!... Ab lo que passa per Riudeguatllas.

—¡Ah! Aquest encare 'n té per rato.—

Hem arribat á la estació suats com uns camá-
lichs y aprofitém lo temps que 'ns queda pera seure
y reposarnos una mica.

Per tot arreu se veu gent que va y vé. Papás
que arrosegan las sévas criaturas, donas rodeja-
das de cuixineras y cistells, senyors que no fan al-
tra cosa que ventarse y aixugarse 'l clatell.

De sopte sona una campana....

—¡Reyna santíssima! Ara 'ns escaparà 'l tren....

Nosaltres qu' estavam tan refiats.... Potser encara
hi serém á temps.... ¡Cuyti, quatre terceras...!

—¿Pero per ahont?

—¡Pél carril, home, pél carril! Cuyti....

—¿Per quina estació?

—¡Ah! Es veritat; per Riudeguatllas.

L' empleat fa un gesto de impaciencia y 's gira
á despatxar un altre viatjer. Aquest tren es lo del
litoral, y per Riudeguatllas no hi passa. Hem d'
esperar l' altre.

¡Per fi!... Ara 'ns ha tocat lo torn. Aquest si
qu' es lo tren nostre.... Aném, que ja han obert las
portas del anden....

—Poco á poco.... no corran, que para todos ha-
brá tiempo....

—Sí, ja ho diu vosté: com se coneix que aquest
empleat s' ha de quedar á Barcelona....

—Veniu per aquí... Hi ha un cotxe desocupat.

—No.... no hi pujém: es massa prop de la má-
quina.... Aquí, aquí hi ha puesto.... Corréu, fique-
vos á dins.

—¡Oh!... Si es un wagó de primera....

—¡Mala negada!... Tens rahó.... Veyám si ab
temps de sobra encare 'ns quedarém en terra.

—Mira, aquí 'm sembla que hi cabém....

—Sí, es veritat.... Ala, á dins.... Coloquéuvos com
poguéu.—

¡Ay! Gracias á Deu. Ja estém instalats. Lo wagó
sembla un forn. Estich segur de que per amidar
la calor que hi fa, al menos se necessitarián dos ó
tres termómetros. Un sol, no arribaria pas: calcu-
lin ¡cent ó doscents graus sobre zero.... ó sobre bra-
sas!....

Una senyora s' exclama de que un paquet de
carmetlos que duya á la butxaca se li ha derretit.
Un' altra demana que li deixin acostar un gosset
que porta á la finestreta, perque té por que ab la
calor se li ofegui....

—Si s' ofega, millor—salta un:—aquí no s' hi
permeten gossos.

—¡Que poca conciencia! ¿Que li agradaria, si
vosté fos gos, que 'l tractessin ab tan despreci?

—Si jo fos gos, pendria paciencia, ó mossegaria,
ó rabiaria.... pero com que no 'n soch, ne m' agra-
da anar en companyia d' ells.

—Lo gos es meu y....—

Sort que ara 'l tren comensa á marxar: aixó cal-
ma una mica la efervescencia que 's notava al in-
terior del wagó. L' alenada fresca que 'l moviment
ens proporciona produheix certa alegría y posa fi
á la disputa.

—¿Cóm anéu? ¿estéu ben assentats?

—No gayre: en aquest banch no mes hauríam
de ser sis y 'm sembla que som tretze.

—¡Paciencia!... ¿ja teniu los bitllets?... No 'ls
perdéu, que després tot serían mals-de-cap.—

Y 'l tren corra, vola, devora las distancias.... ab
la desesperadora calma dels trens espanyols, sobre
tot, dels trens de recreo.

En cada estació baixan passatjers; pero en quant
á comoditat no guanyém res, perque si 'n baixan
quatre, 'n pujan vuyt.... y uns quants fardos. Lo
conductor no s' apura may:

—Suban; aquí hay sitio.

—¡No senyor!—cridém tots:—no hi cab ningú
més: gracias que nosaltres hi poguéu respirar.—

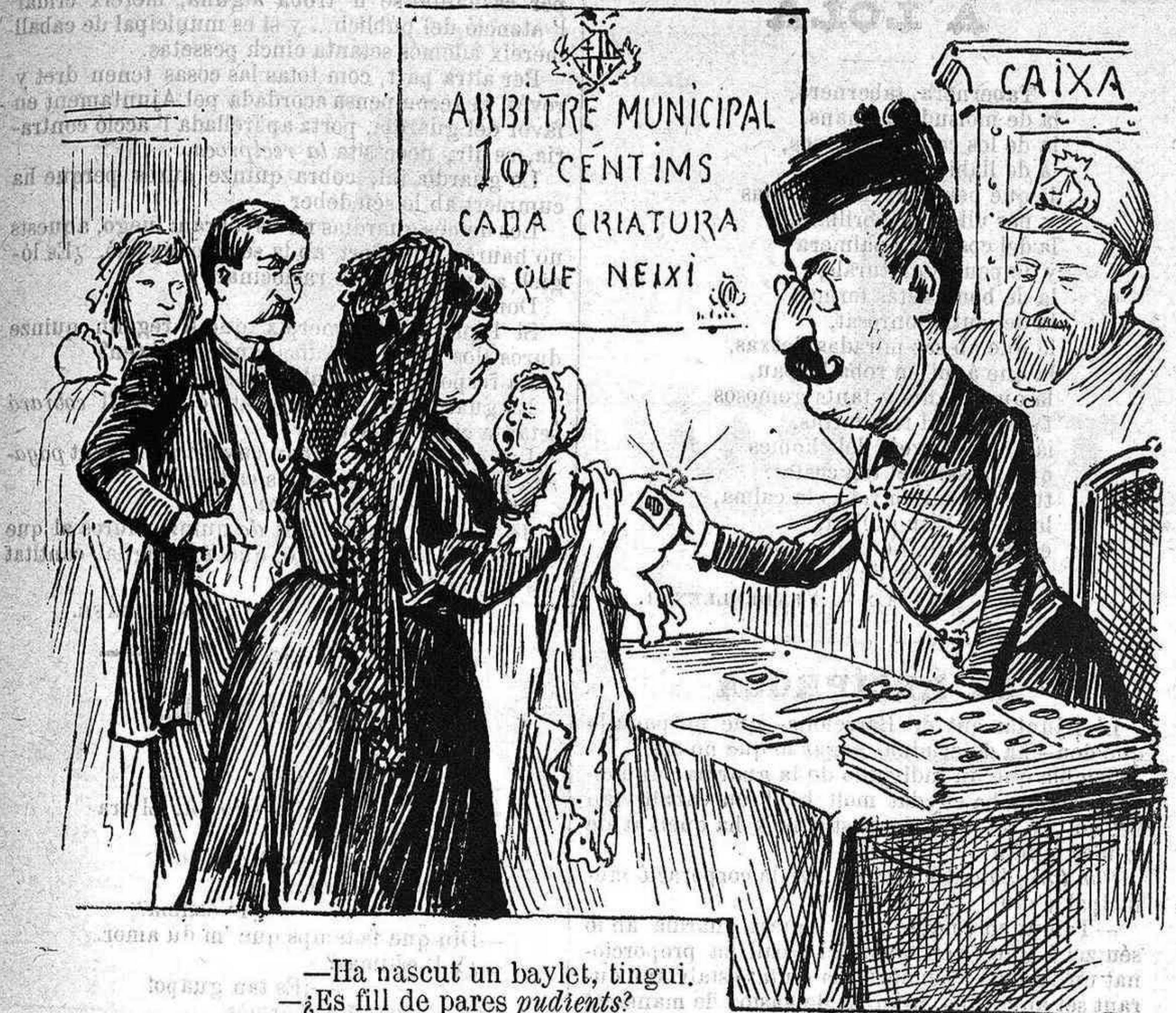
Pero 'l conductor ni 'ls escolta; empeny violent-
ment als nous passatjers y 'ls aboca casi de cap
sobre 'ls nostres jonolls.

—¡Suban, aprisa! ¡no perdamos tiempo!—

Resultat, tres ó quatre personas més de las que
ja sobraven, y uns quants graus més de calor.

Lo tren toraa á rodolar sobre la vía. Per la dre-

NOUS ARBITRIS

—Ha nascut un baylet, tingui.
 —¿Es fill de pares *puđrients*?
 —Si senyor.—Donchs li pertoca
 sello de 10 *sentiments*.

ta passen canyas, per la esquerra pals de telégrafo; aquí y allá arbres y verdura.... pero dintre del wagó no hi entra ni una alenada d'ayre....

Lo que convé ara es fer lo cap viu. A Riudeguatllas no hi hem estat may y ab lo barullo que s'arma en cada parada, un no pot sentir lo nom de la estació.... Vayám, enterémnos.... Escolti ¿qu' es molt lluny encara Riudeguatllas?

—No gayre: es la segona estació que vé.

—No— replica un altre sense que ningú li preguntí:—no es la segona; es la tercera.—

Ja tenim una polémica armada entre 'ls dos passatjers.

—¿Qué 'm contarà á mí? Aquesta linea l' he correguda més que vosté y la conech pam á pam. Es la segona estació.

—Pues jo li dich qu' es la tercera.

—¿La segona!....

—¿La tercera!....

Mentres tant lo tren s' ha aturat: la disputa encare continúa.—Escolti—dich á un mosso del carril que passa per davant de la meva finestra:—¿quina estació es aquesta?

—Riudeguatllas....

Tots fem un bot.

—¿Jesús María Joseph! ¡Corréu, baixéu. que

sinó 'l tren tornarà á arrencar desseguida y es capás de portarnos qui sab ahont!....

—¿Ahont es la maleta?

—¿Aquí sota 'l banch!... ¡cúyta!

—¿No que no hi es!... ¡Deu meu!

—¿Ja la tinch! ¡Corra, salta!... Agafa 'l bastó qu' es sobre l' asiento...—

—¿Gracias á Deu! ja som tots sans y salvos á terra...—

—¿Los bitllets?

—¿Malvinatje! jo 'ls havia ficat á la petaca...—

—¿Y la petaca, ahont es?

—Me l' he descuydada al tren.

Lo jefe d' estació 'ns mira y murmura, parlant poch á poch:

—Tendrán que aguardarse ustedes, para que yo telegrafie á la estación próxima y allí vean si encuentran la petaca y se comprueba si es verdad eso de los billetes....—

Aixó, lector, es un viatge de recreo. ¡De recreo!

A. MARCH.

A LOLA

Tabertera, tabertera,
la de molsudetas mans,
la de los cabellets rossos,
la de llabis nacarats,
la que per dents ne te perlas
y per ullets dos brillants,
la del cosset de palmera
y de peus esculturals,
la de boniquetas formas,
la del cutis sonrosat,
la que ab sas miradas fletxas,
la que á mi 'm roba la pau,
la que á tants y tants gomosos
fas seguir al teu detrás,
la qu' es enveja dels homes
que passen pel teu costat,
tu que á mi 'm robes la calma,
la pau y tranquilítat,
corre, corre, nena hermosa,
fesme 'n cinch de barrejat.

UN A. VENDRELLENCH.

LA RECÍPROCA

L' Ajuntament de Barcelona—que no paga lo que deu—ha determinat pagar lo que no deu.

Sembla que un individu de la guardia municipal montada ha cuydat molt bé 'l seu caball; tan bé, qu' en set anys la bestia no s' ha queixat de lo més mínim.

Con tan plausible motivo... vé la corporació municipal y diu:

—Tenint en compte que aquest guardia ab lo seu zel é interés en favor del caball ha proporcionat un verdader benefici á la ciutat estalvianli durant set anys una infinitat de gastos de manescal y medecinas, l' Ajuntament premia 'l seu cuydado concedintli la propina de setanta cinch pessetas.—

Y aquí tenen vostés com una corporació que no paga lo que vé obligada á pagar, se fica ab gastos en los quals no hi té cap obligació.

No ataco l' acort del Ajuntament: únicament faig constar lo fet y las circunstancias que 'l rodejan. Més diré encare; trobo que aquesta generositat del municipi es molt justificada y mereix ser estudiada ab detenció.

Alguns diaris han criticat la resolució del Ajuntament, apoyantse en aquestes rahons:

—Lo municipal ¿tenía 'l deber de cuydar bé la bestia? ¿Si?... Donchs al cuydarla no ha fet res més que cumplir ab lo seu deber, y no mereix cap recompensa extraordinaria.—

Al primer cop de vista tot aixó sembla lògich y correcte. Lo guardia á més d' acompanyar l' Ajuntament á las professons y als *besa-manos*; á més de fer centinella á la porta del Liceo en las nits d' ópera; á més d' empaytar als baylets que fan pedradas, té obligació d' atendre y cuydar lo caball, mimantlo y considerantlo com si fós un individu de la seva familia.

Per tots aquests debers y obligacions, té un sou senyalat. ¿Li ha pagat l' Ajuntament aquest sou? Si senyor. Donchs no se li deu res: la vigilancia y conservació del caball es un dels seus debers.

Bueno. La qüestió está ben plantejada... per un costat; pero per l' altre ja no 's presenta ab igual color de justicia.

En primer lloch, las personas que avuy cumplen ab lo seu deber son tan pocas, que quan

per casualitat se 'n troba alguna, mereix cridar l' atenció del públich... y si es municipal de caball mereix además setanta cinch pessetas.

Per altra part, com totas las cosas tenen dret y revés, la recompensa acordada pel Ajuntament en favor del guardia, porta aparellada l' acció contraria, es dir, necessita la *recíproca*.

Lo guardia tal, cobra quinze duros porque ha cumplert ab lo seu deber.

Los demás guardias no 'ls cobran: luego, aquests no haurán cumplert ab la seva obligació. ¿Es lògich aquest modo de raciocinar?

Donchs seguim.

Si 'l guardia tal mereix que li regalin quinze duros ¿los altres guardias, qué mereixen?

La resposta 's formula ella sola.

Lo guardia que ha cuydat bé 'l caball *cobrará* setanta cinch pessetas.

Los guardias que l' han cuydat malament *pagarán* setanta cinch pessetas cada hù.

Donde las dan las toman.

Ja que l' Ajuntament *da* quinze duros al que cumpleix ab sa obligació, que *tomi* igual cantitat als que no la cumpleixen.

MATÍAS BONAFÉ.

ENTRE CRIADAS

—¿Que no ho sabs?

—No tot, Elvira

—Soch promesa.

—¡També jo!

—Ab un jove que...

—¿T' estima?

—Diu que fa temps que 'm du amor.

—¿Y l' estimas?

—¡Es tan guapol!

Com un serafi es hermós.

Lo vegessis els diumenges

¡sembla tot un rich senyor!

—¿Donchs va mudat?

—¡Porta capa,

fins guants, sombrero y bastó!

—També 'l meu. ¿De que fa Elvira?

—Es artista.

—¿Cóm?

—Píntor.

—Igual que 'l meu.

—Dú una piga

y un bigoti... com ell sol.

—També 'l meu.

—¿Qué dius. Pepeta?

—¿Cóm se diu?

—Pau Serrabou.

—¡Es lo meu!

—¡Mala negada!

—¡M' ha enganyat!

—¡Pillo!

—¡Bruixot!

—Tu 'n tens la culpa.

—Mentida.

—Falsa amiga.

—Roba amors.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

S' agafan y s' esgarrapan entre crits, renechs y plors... ve un guardia... á las dos separa... y s' ha acabat la funció.

M. SERRA Y CASTELLS.

APUNTES ARTISTICHS
(DEL NATURAL)

Un moro de pau... en traje de guerra

LLIBRES

L'AUCA DE LA PEPA, noveleta de barri per JOAN PONS Y MASSAVEU.—L' autor de aquesta obra es un enamorat de certs recons de la antiga Barcelona, qu' están cridats a desapareixer lo dia que s' realisi la reforma. Coneix aquells tipichs carreróns y a la gent que en ells viu. Sab descriure l' seu aspecte y las costums qu' en ells dominan, presentantho al lector ab una forsa d' expressió y ab una naturalitat verdaderament encisadora.

La Pepa es una filla del barri. Desde petita la ve-yém trastejar per las botigas del ferrer y del dra-paire, lleugera y aixerida com una dayna. Després vá creixent y fentse maca. No li falta qui la soli-cita, y entre dos amors vacila sempre. Seguint los consells de sa mare, concedeix la séva má a un minyó enginyós que s' guanya molt bé la vida; pero no pot olvidar-se de un estudiant tortosí que l' ha ull-presa.

Esposa fidel, empero, se sacrifica pel seu marit, quan aquest, victima de una llarga malaltia, s' veu privat de treballar. Per guanyar algunas pessetas arriba fins al extrem de ferse matutera. ¡Y las an-gunias que passa exercint aquesta perillosa y arri-scada industrial!

Per últim queda viuda, y llavoras l' antich estu-diant que ja es tot un senyor metje, la pren per muller.

L' argument de l' obra no té res d' extraordinari: com ha de ser extraordinaria la vida prosaica de aquella pobra gent? Pero serveix a maravella a son autor pera pintar tipos y costums. Los primers tochs son vius y están dibuixats y colorits de má mestra; las segonas forman verdaders quadros de genero animadissims, plens de moviment y de relleu.

Res mes hermós que l' casament de la Pepa, la fira de Sant Pere, y aquellas tertulias celebradas al terrat de las casas. Un s' hi troba.

La vida de la matutera, quan vá dintre de un cotxe del tranvia regalimant petróleo y formant de aquest liquit un bassal, ab perill de que l' misto de un fumador ho enarbolí tot, fá estremir al lector.

Plens de emoció son també ls passeigs que pel Parch realisa la Pepa, acompanyant a son marit malalt de mort. Aquella pujada al cim de la cas-cada es un episodi conmovedor.

Ab aquesta obra ha demostrat novament lo sen-yor Pons y Massaveu sas notables qualitats de nar-rador, que ja havia posat de relleu en altrás obras celebradas. La séva prosa té un encís especial. Está plena de color, de llum y de seguretat en lo dibuix. Algunas vegadas pert una part de la séva expontaneitat y frescura, gracias al us de certas paraulas y expressions que semblan rebuscadas, per més qu' en realitat sont molt gráficas.

De totas maneres té un sello personal molt mar-cat y revela en lo seu autor una trassa verdadera-ment genial, que coloca las sévas produccions al costat de las millors que ha produhit la moderna literatura catalana.

Una visita al Museo-biblioteca Balaguer de Vi-llanueva y Geltrú, por A. GARCÍA LLANSÓ.—Conté aquest folleto una descripció galanament escrita de tots los elements bibliográfichs, artístichs y arqueo-lógichs atresorats en lo Museo-Biblioteca, qu' es avuy l' orgull de Vilanova y la honra de son ilustre fundador. Hermosejan además la publicació alguns notables dibuixos del Sr. Dieguez, primorosament grabats pels Srs. Joaristi y Mariezcurrena.

RIPOLL Y SU MONASTERIO, por MATÍO FIGUERAS.—Oportunísima considerem la publicació de aquest treball, en lo qual estan compendiats los principals successos històrics que tenen relació ab l'antiquíssim Monastir de Santa Maria de Ripoll, qual restauració s'inaugurá á primers del corrent mes. Completa l'obra una resenya de la població, que creix cada dia en importancia.

MONOGRAFÍAS DE CATALUNYA, per JOAQUIM REIG Y VILARDELL.—Ha comensat á publicarse 'l volum II que comensa ab la lletra C.—Entre las principals monografias contingudas en aquest fascicle s'hi contan las dedicadas á Cabañas, Cabrera, Cabrera de Mataró, Cadaqués, Calaf, Calafell, Caldas de Bohí y Caldas d'Estrach. Algunas están notablement ilustradas.

Altres llibres rebuts:

EN PÓLVORA—Drama en tres actes y en prosa, original de ANGEL GUIMER, estrenat ab gran éxit lo dia 20 de Maig últim en lo *Teatro de Novedats*.

GUÍA NUMÉRICA DEL ENSANCHE DE BARCELONA, por D. José Vieta.—Treball molt útil que fixa la situació de cada edifici, estolviant llargas corretries pels carrers de la Ciutat nova, quan se desitja trobar lo número de una casa.

N. N. N.

ENGRUNAS

¿Per qué ploro?—Pel que anyoro.
¿Qué ansío?—Tranquilidad.
¿Qué busco?—Felicidad.
¿Alcansaré res?—Ho ignoro.

¿Per qué ab tan candor y mimo
si m' havias de oblidar,
vares dirme:—«¡Jo t'estimo!»
—Perque 'm varen enterar
qu'erats molt rich... ¡y molt primo!

Lo matrimoni es un pacte
que hi guanyan tan sols las donas:
l'home 's casa per... d'alló
y, la dona per dallonsas!

M. BONAPASTA.

LIRICH

S'ha acabat la temporada á empentas y rodolons y á copia de concerts y de castells de foch.

Una de las últimas obras estrenadas siguié la que porta 'l titol de *El ama de llaves*, la qual obtingué un éxit satisfactori.

Ab la marxa de la companyia de Lara, 'l teatro d'istiu més fresch y més espayós de Barcelona, de moment ha quedat en vaga.

TIVOLI

Eloisa y Abelardo es una ópera arreglada y posada en vers per en Liern, y adornada ab numerosas pessas de música pel mestre Litolf. Si s'hagués estrenat alguns anys enrera estich segur que hauria agradat més que ara, sobre tot si alguns dels actors encarregats de la interpretació s'haguessen esmerat una mica més en son desem-

penyo, no fent lo que fan, qu' en alguns moments sembla qu' ensajin, y encara de mala gana.

L'opereta té marcadas tendencias bufas. Los amors de Abelardo y Eloisa resultan caricaturisats, y á pesar de tot, los personatjes principals no parlan, com correspon á las caricaturas. De aquí cert desequilibri que produheix no poca extranyesa. Com á producció merament festiva li sobra alguna cosa; com á producció bufa, li falta.

Aixís y tot l'argument resulta entretingut á ratos. Casi tot lo que passa ho havem vist ja en altres obras; pero en lo teatro no sempre lo vell cansa. Lo evident es que la trama 's presta á la creació de no pocas situacions musicals, de las quals s'aprofita galantment l'autor de la partitura distingintse sobre tot en las pessas de conjunt, qu'es ahont posa més de relleu sos coneixements en l'art difícil de la instrumentació. Algunas melodias son també molt espontáneas: exemple: 'l valz del acte tercer que canta ab notable afinació la Srta. Martínez.

Lo Sr. Liern ha escrit gran cantitat de versos, abusant dels ripis. Además los xistes se destacan poch, de lo qual tal volta s'ha de atribuir la culpa principal als actors, que no 'ls dihen pas ab la gracia necessaria.

En las successivas representacions l'obra ha guanyat bastant, fentse aplaudir las Sras. Martínez y Pretel qu'está per cert molt mona, vestida de trovador, y 'ls Srs. Pinedo y Banquells.

Continúan ab activitat los ensaigs de *La telefonista*, prometentse 'ls inteligents que obtindrà un éxit més satisfactori que la seva antecesora, puig asseguran qu'es una obra aixerida de debó.

NOVEDATS

Poca cosa afegirém á lo que indica 'l nostre company P. del O. en la *Crónica* del present número, consagrada per enter al insigne autor de *La loca de la casa*.

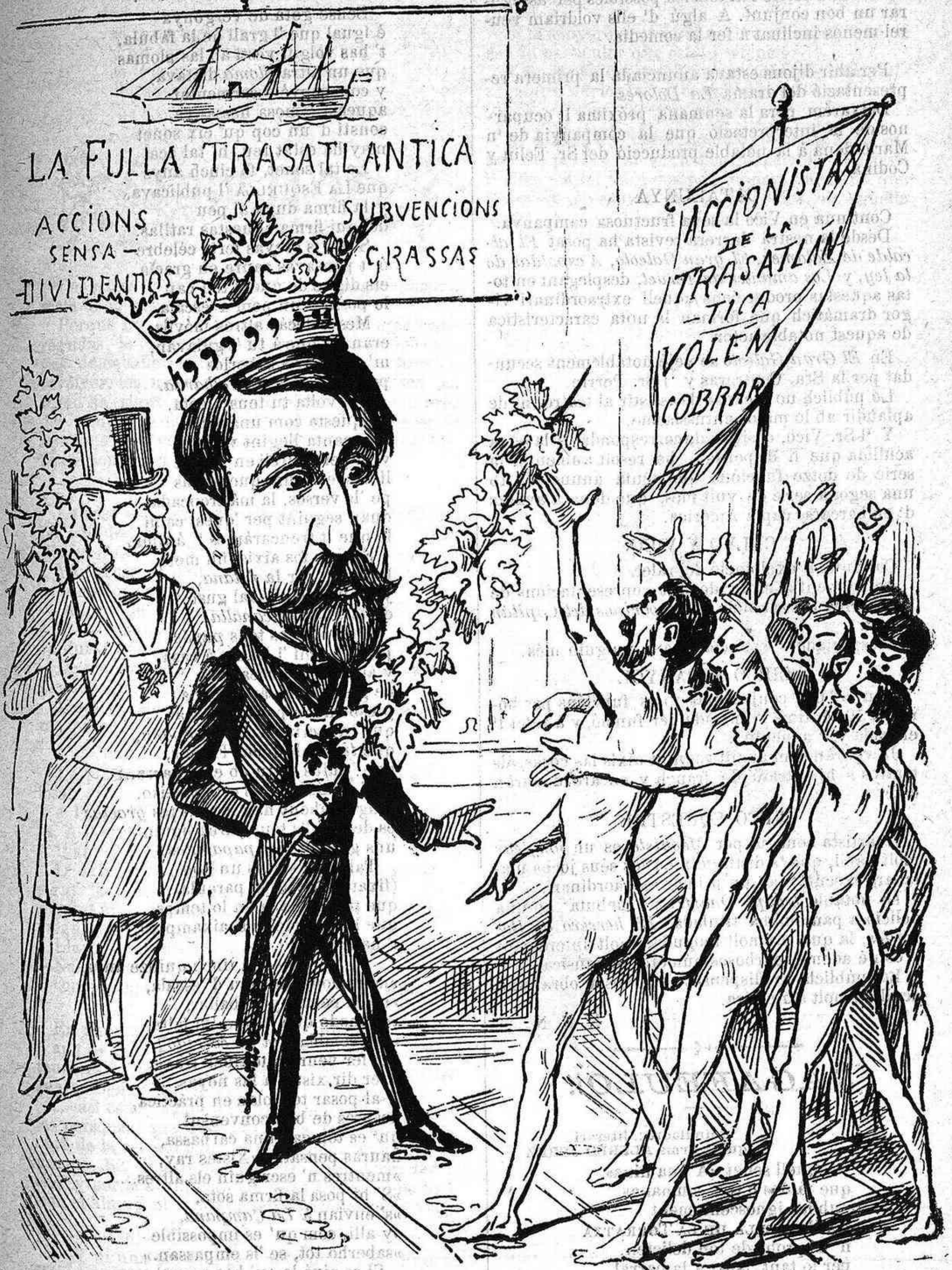
Aquesta producció está escrita de má mestra. A cada moment se descubreix l'immens talent del Sr. Pérez Galdós en la creació y desarrollo dels tipos, aixís com en la creació y desarrollo de la idea generadora de l'obra. La *bellesa dominant á la forsa* se pot dir que constituheix l'assumpto: un assumpto plé de interés y exhuberant de bellesa.

Lo públich se sent dominat, desde l'aparició de Pepet Cruz, en l'acte primer. Lo final de aquest acte ofereix un efecte plástich molt notable. En lo segon l'acció alcansa un grau de intensitat extraordinari. Res més hermós, ni més magistralment desarrollat que las escenas entre Cruz y Victoria. Ab aquestas escenas se conquista fama de autor dramátich de primera forsa. ¿Qui gosará á escatimar aquest titol al inspirat creador de tanta bellesa?

L'acte tercer convens poch al públich, sens dupte perque no se 'n vá pels camins del convencionalisme. Tal vegada l'evolució que 's vá realisant en lo caràcter del protagonista lluyta ab las condicions excessivament restringidas del teatro. En l'últim acte reapareix la vida y la convicció. L'indomable Cruz, davant de la perspectiva de ser pare, s'humanisa y 's deixa vencer per la seva esposa. A tal resultat s'hi arriba per medis propis de la comedia de género, en los quals hi campeja un bon humor exquisit.

Resultat: l'obra, sumament discutida á Madrid, ha obtingut á Barcelona un éxit complet. L'autor siguié cridat á las taulas distintas vegadas, y al final de l'obra rebé una ovació entusiasta.

MANIFESTACIÓ MORAL

—Marquès, lo que gasta en fullas
 no ho podria destinar
 a pagá als seus accionistas,
 que no han cobrat res anys há?

En l'execució sobressurten la Srta. Guerrero y 'l Sr. Cepillo, encarregats dels principals papers. Los demés actors fan tots los possibles per assegurar un bon conjunt. A algú d'ells voldriam veurel menos inclinat á fer la comedia.

Per ahir dijous estava anunciada la primera representació del drama *La Dolores*.

Deixarém pera la senmana próxima l'ocupar-nos de la interpretació que la companyia de 'n Mario dona á la notable producció del Sr. Feliu y Codina.

CATALUNYA

Continua en Vico la séva fructuosa campanya.

Desde la nostra darrera revista ha posat *El alcalde de Zalamea*, *El gran Galeoto*, *A espaldas de la ley*, y *Los amantes de Teruel*, desplegant en totes aquestas produccions aquell extraordinari vigor dramátich que forman la nota característica de aquest notable actor.

En *El Gran Galeoto* se veje notablement secundat per la Sra. Contreras y 'l Sr. Perrin.

Lo públich no 's cansa de assistir al teatro, ni de aplaudir ab lo major entusiasme.

Y 'l Sr. Vico, desitjós de correspondre á la bona acullida que li dispensan, ha resolt augmentar la serie de dotze funcions que tenia anunciada ab una segona serie de vuit més, que donará avants d'embarcarse cap á América.

CALVO Y VICO

Continúa l'explotació del ralet.

Actualment s'están donant representacions de la socorreguda sarsuela *Los sobrinos del Capitán Grant*.

Y espectadors, está clar, no 'n vulguin més.

CIRCO ESPANYOL

Aquí s'han conjuminat unas funcions per horas, á 10 céntims l'entrada per funció, y á ralet l'entrada y l'assiento.

Ja veurán com anant seguint aixis las cosas, als teatros s'hi entrarà de franch y encare donarán café.

CIRCO EQUESTRE

L'artista conegut per *Mephisto* es un *jongleur* molt hábil, que 's distingeix en los séus jochs malabars executats ab un primor extraordinari.

La notable *troupe Onoffri* ha debutat ab una deliciosa pantomima titulada: *El herrero de Bazailles*, la qual es molt moguda, molt interessant y conté ademés garbosos números de música.

Lo públich ha dispensat á aquesta obra una acullida molt simpática.

N. N. N.

!! AGAFEULO !!

A un lladre... literari
que 's firma ALFRED JERÉZ

Aquell sonet «A una nina»

que fá dos ó tres senmanas
publicà ignoscentement

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

n' es proba de ton delicté...

per lo tant, ¡surt á la barra!

¡Surt á la barra, minyó!

Ja que barra no te 'n falta.

Ja fa molt temps, molt de temps

que vaig d'algun rata á casa,

y ara que 't tinch á mas mans

¡vull cantarte las quäran!al

Sense gota de vergonya
é igual que 'l grall de la fábula,
t'has volgut vesti ab las plomas
que un altra ploma dictava,

y com convé escarmentar
aquesta famosa hassanya,
consti d'un cop qu' eix sonet
may ha estat teu, ni tal aca!

Lo tal sonet, fa cinch anys
que LA ESQUELLA 'l publicava,
y la firma duya al peu
del qui firma aquestas ratllas.

Si aixis creyas ferte célebre
ó 't pensavas caure en gracia,
ets digne de que 'l teu cap
lo posin á un pom d'escala.

Mes si decás altres móvils
eran los que á tu 't guiavan,
m'agradaria saberlos
per ferte posá una *albarda*.

Tal volta tu tens xicota,
y aquesta com una faba
s'encanta llegint versets,
y tu per caureli en gracia
li has fet veure que tenias
pe 'ls versos, la má trencada,
quan seguint per 'quest camí
lo que 't trencarán es l'ánima.

Si acás fos aixis, fill meu,
ho sento per la *fulana*,
y no li alabo 'l mal gust
de festejar ab *canalla*.

Tal volta los teus *papás*
pensen teni 'l Dante á casa,
y al llegir tas creacions
de goig 'ls hi cau la baba
y esbomban per lo vehinat
que tu escrius á *La Campana*,
que *tiras* als Jochs Florals,
que 't dius de tu ab en Pitarra...:

Si es aixis ja us compadeixo,
puig d'ahont han nascut tas *gracias*
es de que 'ls teus pares siguin
uns grandissims *papanatas*.

Tal volta siguis un *noy*
(fixat' hi bé ab la paraula)
que trobantse ja en lo temps
que las potencias s'aixamplan,
t'haurás dit:

— «Ja tinch quinze anys,
»ja 'm donan la clau d'escala,
»tinch petaca y se ballar,
»de modo que lo que 'm falta
»per semblar tot un *corrido*!
»es fer veure que tinch trassa
»per dir xistes á las noyas...»
Y al posar ton plan en práctica,
després de ben convenut
qu' es ton cap una carbassa,
haurás pensat:— «Xistes ray,
»mentres n'escriguin els altres...

»S'hi posa la firma sota,
»s'envian á *La Campana*,
»y alli, com qu' es impossible
»saberho tot, se 'ls empassan.»

Si es aixó lo qu' has pensat,
si ets com molts *espigolaire*,
que en lo camp de la Poesía
van cullint flors amagadas,
per engalanarte ab ellas
y dirte d'ellas lo pare,

allavors, jo 't trech aquí davant del públich la màscara, advertint qu' aquest cop se 't perdona, pro que á l' altre se 't portará per jurats, y un cop ta culpa probada se 't condemnará á vint anys de cadena... literaria.

M. RIUSEC.

Los pares de familia han d' estar orgullosos, en vista de lo que ha passat á Paris.

Perque no sé si saben que las bullangas ocorregudas, la crema de kioskos y ómnibus, las cargas de caballería, los cops de sabre y 'ls tiros de revólver, los morts y 'ls ferits, tota la gresca, en fi, no ha sigut més que un tribut pagat en aras del temple de la moralitat, del qual los pares de familia s' han constituhit sacerdots, canonges, bisbes y pontifices.

*
*

La cosa vá comensar ab un ball d' estudiants pel istil dels que se celebravan anys enrera en lo Taller Embut de Barcelona.

Va seguir al ball una denuncia y 'l discurs de un senador carrinelló.

Després del discurs vá venir una xiulada.

Y á continuació ja van xiular las balas, y 'l ball vá durar una pila de dias.

De manera que la lliga de la moralitat s' ha omplert de gloria... y de sanch.

Y ara pensin una mica, y fassin lo favor de dir-me qu' es lo que té tot aixó de moral.

La plata vá de baixa de una manera escandalosa.

A l' any 73, un kilo d' or ne valia 15'3 de plata. A l' any 80, ne valia 18'05. A l' any 75, 19'41. A l' any 90, 22'10. Y avuy 25 y pico.

L' extraordinaria producció de metall blanch ha sigut la causa de aquesta depreciació, que si vá seguint aixis, podém arribar á un temps en que valgui més la llauna que la plata.

Alavors en Rubau Donadeu ja no dirá á ningú: —Nas de llauna!

Quan vulga deprimirlo, li dirá:—Nas de plata!

En una nota posada al péu de un article escrit á l' any 61 per en Mañé y Flaquer, en pro de la restauració del monestir de Ripoll, y que 'l diumenje reproduheix lo *Brusi*, s' hi llegeix lo següent:

...«asi como cuan viva gratitud ha sentido por las personas que han llevado á feliz término la obra de la restauración, y en primer lugar por el Excmo. Sr. Obispo de Vich, D. José Morgades y Gili, y por el arquitecto D. Elias Rogent, que han sido el alma y el brazo de tan patriótica empresa.»

—Y ni una paraula per mi!— dirá 'l Sr. Prat y Roquer—¿Qué haurian fet lo bras y l' ànima, á no haver sigut lo méu porta-monedas!...

Sembla mentida que D. Joan olvidi de aquest modo á las classes conservadoras... que tenen quartos.

A San Sebastián diu que crida l' atenció una hermosa senyoreta nort-americana, que recorra las aceras de asfalt patinant ab un salero extraordinari.

Si la senyoreta es guapa com se suposa, no té res de particular que cridi l' atenció.

Y fins pot donarse 'l cas que mentres ella patini, algun aficionat á contemplarla *rellisqui*.

Lo comers de Tarragona vá mostrarse molt ressentit, perque un periódich barceloní publicava l' altre dia un telegrama de Madrit, afirmant que s' havian presentat cassos de cólera en aquella ciutat.

A BIARRITZ

Ben agafats, y ¡vóltala!
¡vinga suar!
D' aixó 'l senyors ne diuhen
veranear.

¡Lo cólera á Tarragona!... ¡No faltava mes!...
Lo comers protestava indignat. Y 'l periódich
barceloní no sabia que respondre.

* * *

Y tan fácil com li hauria sigut tréure 's lo mort
de sobre.

Podia haver dit que 'l cas fulminant de cólera
afectava á dos personas tarragoninas; pero no ha-
via ocorregut á Tarragona, sino á Madrit.

¡Qui més colérich que 'ls Srs. Cañellas y Conde
de Rius!...

* * *

Y fins podia haver afegit que 'ls padrins encar-
regats de arreglar la qüestió, van fer obra d'en-
fermers.

Los dos rivals van ficarse al llit, van pendre una
bona tassa de tila cada hu, varen arrencar una
suada, y després de consultarho ab lo cuixí, van
trobar que *el honor estaba satisfecho*.

De manera que la cólera tarragonina no ha tin-
gut la més mínima transcendencia.

Però ara, ¡cuidado ab los microbis del caciquisme!

Lo *Teatro regional* publica las següents ratllas:
«Segons noticias, las eminencias Novelli y Duse
s' han fusionat, formant una sola companyia.

»Una de las primeras capitales ahont actuará la
notable companyia es Barcelona.»

¿Será veritat?

¡Ah! En aquest cas la mortalitat á Barcelona y
á tot arreu ahont treballin la Duse y en Novelli,
aumentará de una manera considerable.

Perque, senyors: no hi haurá verdader aficionat
al art dramátich que no 's mori... de gust!

Demá dissapte 'l méu estimat colega *La Cam-
pana de Gracia* publicarà 'l número extraordinari
corresponent al mes de juliol.

Aquest número, hermojejat ab treballs literaris
y artístichs de valia, tinch entés que té un alcans
polítich extraordinari.

Ja veurán com no n' hi haurá per qui 'n voldrá.

Las clavegueras fan, en molts punts de la ciu-
tat, una pudó insoportable.

¿Y que fá l' Ajuntament per evitarho?

Molt poca cosa: deixa que 'ls vehins posin remey
ells mateixos á aquest inconvenient, procedint de
dos maneres: ó bé colcant á las sévas expensas,
en totas las bocas, l' obturador Verdaguer, ó be
tapantse 'l nás si no volen fer tan gasto.

Per la colocació dels obturadors Verdaguer exi-
geix encare que se li demanijpermis. De manera,
que 'l remey més cómodo, més senzill y més baro-
to consisteix en taparse 'l nás.

D. Jaume, me n' alegro, y trobo que li está
molt bé.

Vosté á Ripoll vá comprometre al arquebisbe de
Tarragona, indicantli la conveniencia de restaurar
Poblet y Santas Creus, y l' alta gloria que podria
reportar realisantho.

¡Y com devia riure per endintre, al veure al ar-
quebisbe tot aturrullat, y barbotejant que pera
acometre tals empresas se necessitan grans re-
cursos!...

Donchs qui á ferro mata, á ferro mort. Just es
que qui 's proposí fer de patró Aranya, á lo millor
se trobi embarcat sense volguerho.

* * *

Lo que vá fer ab l' Arquebisbe, ho acaba de fer
ab vosté l' escriptor católich Sr. Capella.

Lo Sr. Capella li recorda que l' iglesia y 'l claus-
tre de Sant Cugat del Vallés se troban en estat
ruinós, y li indica la necessitat imminent de restau-
rarols.

Per lo tant, D. Jaume, comensi á llensar lo ci-
garro y posis á treballar.

Y aixís com lo bisbe Morgades vá trobar al se-
nyor Prats y Roque, y l' arquebisbe de Tarragona
conta ab la paraula del marqués de Comillas, es-
pavilis vosté, y búsqis rich.

Lo teatro catalá acaba de perdre un element de
valia ab la mort del jove D. Ricardo Esteve.

A despit de la modestia de qu' estava adornat,
brillava sempre per la naturalitat ab que represen-
tava, aixís com també per la séva figura elegant,
esbelta y simpática.

Digne fill de l' aplaudida primera dama donya
Mercé Abella, era tot ell de pasta d' actor, en plé
período de progrés, com ho demostrá cumplida-
ment aquestas últimas temporadas formant part
de la companyia del Sr. Tutau.

Al lamentar la desaparició de aquest simpátich
artista, acompanyém en son just dolor á sa des-
consolada familia.

Un periódich diu que á l' istiu, en l' interior de
un barret de copa, la temperatura s' eleva á 46
graus.

Una temperatura propia pera fregir bunyols de
cervell.

Ara m' explico perque dels barrets de copa se
'n diuen *xamaneyas*.

Los estudiants liberals han acudit á la direcció
de Instrucció pública, reclamant que baix cap con-
cepte se divideixi en dos la classe de Metafísica,
confiant los alumnos de Dret, que son lo major nú-
mero, al sustitut Sr. Barjau, y deixant sols los
alumnos de Filosofia y Lletres que son los menos,
al digne catedrátich Sr. Sanz Benito.

Per incurable que siga l' hidrofòbia dels neos,
aquesta mutilació no pot consentirse.

Ab ella 'l sustitut semblaria 'l verdader catedrá-
tich y 'l catedrátich semblaria 'l sustitut.

Y además ab la divisió de l' assignatura de Me-
tafísica, semblaria que 'l Sr. Barjau ensenyava la
meta, y 'l Sr. Sanz Benito, la *Física*.

Y aixó ni l' associació de la *Fulla* te de consen-
tirho.

Diu un periódich:

«Se nos observa que los individuos de la banda
municipal vienen condenados á sufrir semanal-
mente y por duplicado, jueves y domingos, una
terrible insolación en el kiosco del Parque donde
dan los conciertos.»

De manera que als individuos de la banda mu-
nicipal se 'ls fá tocar *en clau de sol*.

Y á pesar de tot, aixís sembla que tocan ab més
calor.

Divendres á la nit: funció al *Lirich* dedicada á
n' en Martínez Campos.

Lo mateix divendres, á la mateixa hora: funció
al *Circo Equestre*, dedicada també á n' en Martí-
nez Campos.

Me sembla que 'l sento:

puarior

—¿Cóm m' ho arreglo
per quedar bé?...
¡No 's pot ser héroe
per cap diné!...

L, altre dia vaig trobar á un
individuo de la *Fulla* 'l qual vá
sorpandre 'm, dihentme lo se-
guent:

—¿Qué no ho sab? Avuy hém
escrit á Madrit, demanant que
'ns envihin á la *Bella Chiquita*.

—¿Y aixó? ¿Tractan tal vegada
de veure si la converteixen?

—No senyor: tenim ganas de
véureli ballar la dansa del ventre.

—¿Vostés?

—Nosaltres. Ja veurá: no basta
mortificar al cos: de tant en tant
s' ha de mortificar á l' ànima.

Dos casats de fresch alaban las
bonas circunstancias de las sévas
costellas respectivas.

—Figurat—diu un d' ells—que
quan la méva Elissa 's desfá 'l
monyo y 's destrena 'ls cabells,
la punta de la cabellera li arriba
á terra.

—¿No més que la punta?—
exclama l' altre.—Donchs quan
la méva Encarnació 's desfá la
séva, li cau tota entera sobre l'
alfombra.

Epigramas

Ab sis anys de fé 'l servici
lo beneytó de 'n Maurici,
per més que molt estudiava
may va passar de soldat.

Per aixó un cop llicenciat
ab la Isabel se casava,
y casat ab la Isabel,
al cap de mitj any escás
va pujar de soldat ras
fins al grau de cor... onel.

Perque diu que la tenia,
ab insistencia volia
que li dongués la rahó
lo nebot de la María.

—Cá, no pot ser, no senyó,—
vaig dirli jo.—La rahó
no puch donarli.

—¿Per qué?

—Perque si la té vosté
¿cóm vol que li dongui jo?

LLUIS SALVADOR.

—Vaja... *alante*, Tomassino.
—Ola, noy. ¿Ahont vas tan curro?
—Ahont vols que vaji? Al cassino.
—A jugar?

—Y es clá, á fe 'l burro.

L. TOMÁS FERRER.

—¿Que no seu, Sr. Trullás?

¡LO QU' ES LA VIDA!

Estimar, fer cors esclaus,
lluytar, fer fortuna... ó no,
envellir, tenir doló
y... anàrsen á can Pistras.

—No, senyor; seure no dech.

—¿Per qué?

—Perque estich molt gras.

—Jo també estich gras y sech.

SALVADOR BONAVIA.

Parlan dugas noyas dels séus pares respectius y
diu una d' ellas:

—Lo meu papà es un dels homes que ha fet més soroll a Barcelona.
 —¿De qué feya?—pregunta l'altra.
 —Tocava 'l bombo á la banda municipal.
 —Donchs mira, 'l méu—deya l'altra—ha ocupat una posició molt elevada.
 —Potser era campaner.
 —Pica més alt, noya.
 —¿Mes alt encare?
 —Sí: 'l méu pare era vigia de Montjuich.

En un cafeti dos amichs jugan al tuti.
 —¡Mosso!—crida un d'ells—¿sabs que aquestas cartas son molt brutas?
 Lo mosso respon:
 —Ja ho fem expressament: las tenim brutas perque aixís no 's veuhen á contra-claror.

Un pagés porta al séu fill al estudi, y 'l mestre, després d' examinarlo, diu:
 —Aquest xicot tartamudeja.
 A lo qual respon lo pare del baillet:
 —Sí, es veritat; pero no més se li coneix quan parla.

Un metje célebre havia curat á un nen. La mare de aquest, agrañida, 's presentá á casa del salvador del séu fill, dihentli:

—Senyor doctor: hi ha favors que ni ab la vida poden recompensarse. No sabia com pagarli 'ls séus cuidados, y se 'm va ocorre brodar ab las mévas propias mans aquesta cartera, qu' espero 's dignará aceptar.

—Senyora—respongué 'l metje mitj escamat.—La medicina no es un negoci de sentiment... Los nostres serveys han de ser pagats ab diners: los petits regalos serveixen per conservar l' amiatat; pero no per sostenir la casa.

La senyora amoscada, preguntá:

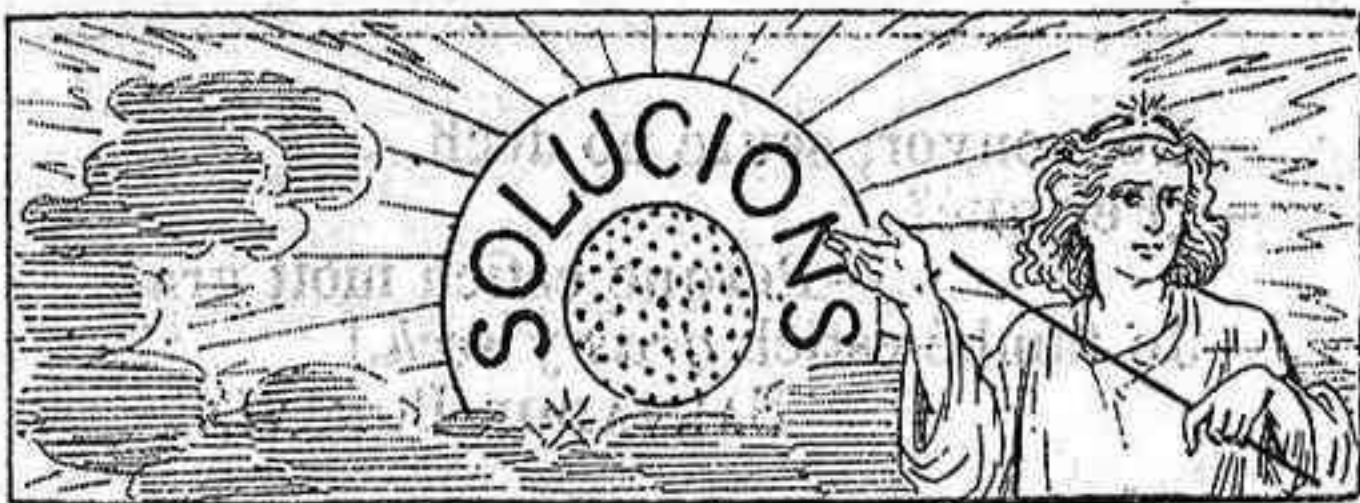
—Té molta rahó. ¿Vol fer lo favor de dirme quant se li té de donar?

—Son dos mil pessetas.

Llavors la senyora obri la cartera, 'n tragué cinch bitllets de mil pessetas, y donantne dos al metje, torná á ficar los tres restants á la cartera, y sortí de la presencia del doctor saludantlo ceremoniosament.

Aquest se quedá com qui veu visions, y digué al trobarse sol:

—Tan sabi que pensava ser, y no soch més que un tros de burro.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA *Cam-pa-na*
- 2.ª ID. 2.ª *Ve-lar-de*
- 3.ª MUDANSA. — *Cova-Nova*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Regina*
- 5.ª CONVERSA. — *Cardona*
- 6.^a GEROGLÍFICH. — *Per una carta, un sobre.*

XARADAS

I LA FLORISTA MES BUFONA

Lectors meus, ¿que no l' han vista la florista que vull di?
 Es molt guapa la florista del deu; es un serafi.
 Hi ha dona qu' es bastant maca pero *quarta-prima-inversa*; aquesta no; ¡te un *dos-tersal*! Redeu y qu' es *cúrrutacal*! *Prima-segona-tercera* á tothom que la *dos-tres*. es hermosa per demés... fins lo pensarhi m' altera!
 Uns ulls, un nas y galletas... vamos, es un serafi y jo ja afirmo á n' aquí que val més que las pessetas.
 Hi ha gomós que per pogue conseguir d' ella un petó, donaria... hasta un milió.
 (Es di: m' ho penso, no ho sé) yo desd' ara afirmo qu' es la florista mes bufona que 's coneix á Barcelona.
 ¡Oh, si, es total per demés!
 Si algún lector no ho vol creure la rahó á la vista está, á la Rambla pot aná y á n' allí la podrá veure.
 Per més senyas, porta dol, y jo ara dich ab franquesa, que si du dol de tristesa, jo li daría consol.

SALVADOR BONAVIA

II

Una beguda es *primera*, *dos-segona*, musical, *tres y quatre* n' es la *ESQUELLA* y una població *Totat*.

EDUARDO BARBILLO.

ANAGRAMA

A una *tot* molt avansada de la nit, en Pep Pasqual, discutia molt formal una célebre jugada, fins á adquirir la *total*.

PEPITO

TRENCA-CLOSCAS

MATARÓ MILAN

Formar ab aquestas lletas, lo titul de una producció catalana.

PAHUET DE LA CINTA

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

Acaba de publicarse

EL DOCTOR PASCUAL

NOVELA DE

EMILIO ZOLA

con la biografía del autor

por

GUIDO DE MAUPASSANT

Dos tomos en 8.º—Precio: 6 Ptas.

OBRAS DE EMILIO ZOLA

Plas.	Plas.	Plas.
NANA 1 t. 8.º 3	MAGDALENA FERAT 1 t. 8.º 3	ESTUDIOS CRITICOS 1 t. 8.º 3
Id. 4.º lám. tela. 5	LA DEBACLE 3 ts. 8.º 8	LA CONQUISTA DE PLASSANS 2 ts. 8.º 3
ASSOMMOIR Id. 5	EL DINERO 2 ts. 3	CUENTOS A NINON 1 t. 8.º 3
GERMINAL 2 ts. 8.º 6	LA OBRA 1 t. tela. 5	NUEVOS CUENTOS A NINON 1 t. 8.º 3
LA TIERRA 1 t. 8.º 4	MIS ODIOS 1 t. 8.º 3	A LA DICHA DE LAS DAMAS 3
EL ENSUEÑO 1 t. 8.º 3 50	TERESA RAQUEN 1 t. 8.º 3	EL NATURALISMO EN EL TEATRO 1 t. 8.º 3
LA RALEA 1 t. 8.º 3	POT-BOULLE 2 ts. 8.º 6	NOVELISTAS NATURALISTAS 2 ts. 8.º 6
MISTERIOS DE MARSELLA 2 ts. 8.º 5	NUEVOS ESTUDIOS LITERARIOS 1 t. 8.º 3	
ALEGRÍA DEL VIVIR 2 ts. 8.º 6	EL VIENRE DE PARÍS 2 ts. 8.º 5	
LA BESTIA HUMANA 2 ts. 8.º 6	LA CONFESIÓN DE CLAUDIO 1 t. 8.º 3	
LA ÚLTIMA VOLUNTAD 1 t. 8.º 3 50	TORTUNA DE LOS ROUGON 2 ts. 8.º 5	
ESTUDIOS LITERARIOS 1 t. 8.º 3	LAS VELADAS DE MEDAN 1 t. 8.º 3	
ANETA MICOULIN 1 t. 8.º 3	LA NOVELA ESPERIMENTAL 1 t. 8.º 3	
S. E. EUGENIO ROUGON 2 ts. 8.º 5		

Preu 10 céntims Demá dissapte 15 de Juliol Preu 10 céntims

LA CAMPANA DE GRACIA

Pulicará NÚMERO EXTRAORDINARI

Lectura variada y amena ★ Ilustracions intencionadas

B. PEREZ GALDÓS

LA LOCA DE LA CASA

Comedia en 4 actos y en prosa

Precio 2 pesetas

J. FELIU CODINA

LA DOLORES

Drama en 3 actos y en verso

Precio 2 pesetas

JOSE ECHEGARAY

MARIANA

Drama en 3 actos y en prosa

Precio 2 pesetas

LA CONQUISTA DEL PAN

por

→ Pedro Kropotkin ←

Precio TRES pesetas

AGRIDULCES

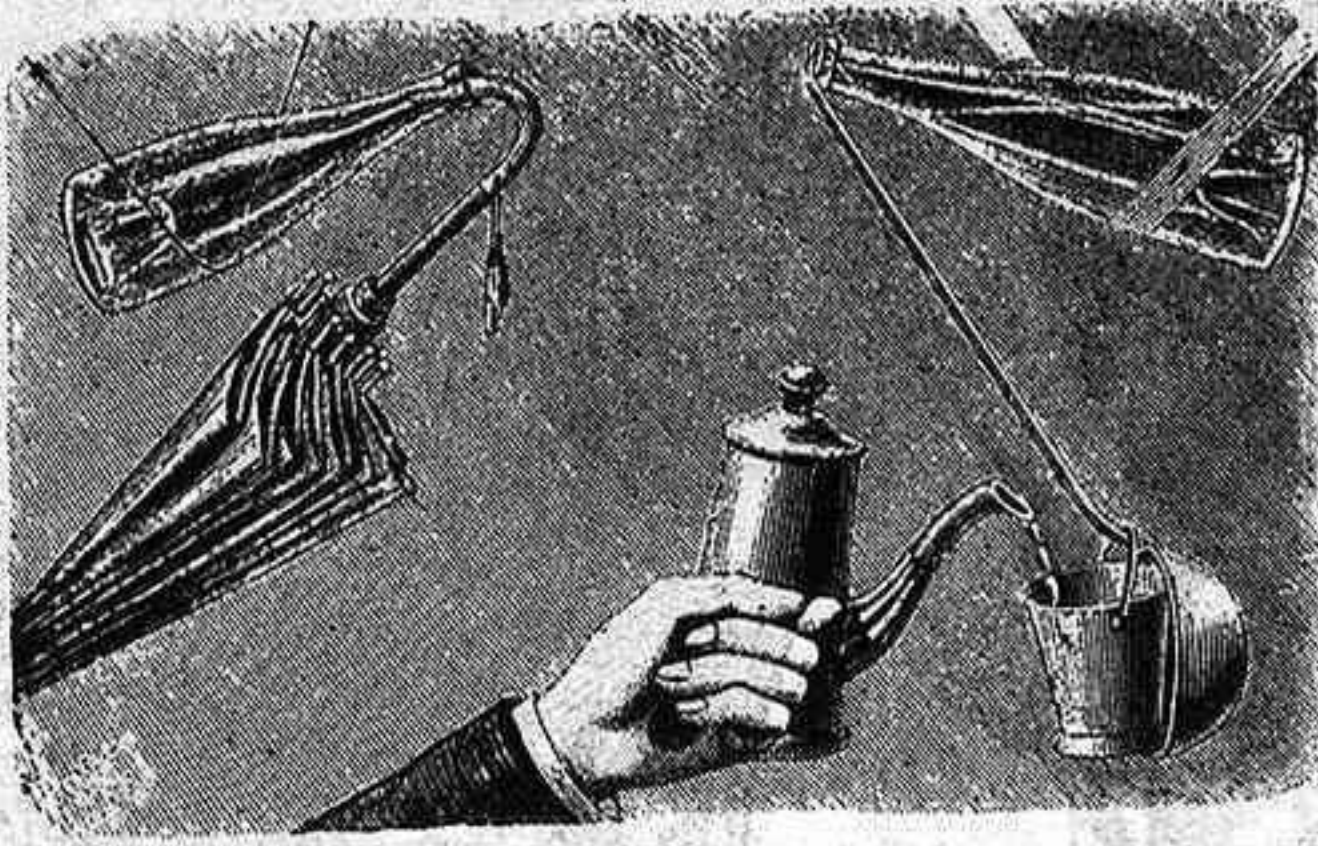
por

→ Antonio de Valbuena ←

2.ª toma.—Precio TRES pesetas

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu franca de port. No responem d' extravias, no remetent ademés 3 vals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS

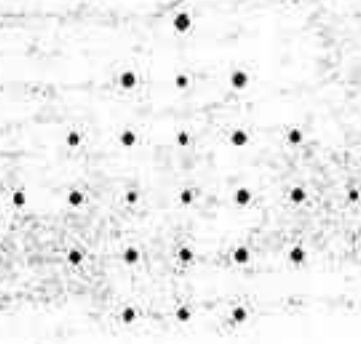
EQUILIBRIS DE CUYNA

Es tan eloqüent lo dibuix, que tota explicació sobra: la discreció del lector sabrà treure d'aquestes combinacions tot lo partit possible.

Lo únich que hi ha que advertir es que, a fi d'evitar que la ampolla resbali, es precis fregar lo cordill que la aguanta ab una mica de guix.

També—es un consell d'amich—será convenient no realisar los jochs ab ampollas bonas. ¡Es tan fácil que 'l vidre rellisqui y 's fassi á micas!....

ROMBO

Primera ratlla: vertical y horisontal, vocal.—Segona; poble de Catalunya.—Tercera; nom de dona.—Quarta; quadrúpedo.—Quinta; carrer de Barcelona.—Sexta; nom de dona.—Séptima; consonant.

UN DE TARRASSA

FILLAS DE EVA

Fot. Rentlinger.—Paris

Ab sa mirada, no es broma, sembla que estigui dihent: —¿Algú de vostés vol poma?

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d'home.
- 7 8 4 7 8 6 3.—Població catalana.
- 7 8 4 7 4 3.—Nom de aucell.
- 3 4 6 5 6.—Nom d'home.
- 2 5 7 8.— » »
- 5 2 8.— » »
- 6 5.—Nota musical.
- 3.—Vocal.
- 6 5.—Nota musical.
- 7 1 4.—Nom de riu.
- 4 8 6 3.—Nom de licor.
- 6 1 4 4 3.—Carrer de Barcelona.
- 6 5 4 1 4 3.—Fruita.
- 7 1 4 4 3 6 3.—Població catalana.
- 7 1 4 1 6 1 7 3.—Nom de dona diminutiu.

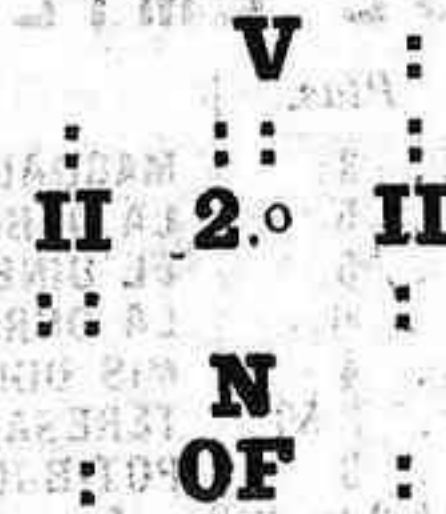
P. PEDRAGOSA Y P.

CONVERSA

- De ahont has tret aquest paper tan bo y tan fi.
- Del magatzém d'aquí 'l costat.
- ¿A quant lo venen?
- A deu céntims lo quadernillo.
- Vaig á comprarne. ¿Com se diu l'encarregat.
- Buscaho: no fa pas gayre estona que ho havem dit tots dos.

J. PATUIG.

GEROGLÍFICH

NOY DEL BOGATELLA

FILLAS DE EVA

Fot. Rentlinger.—Paris

Lector, ab sinceritat, ¿oy que dintre aquestas ayguas déu donar gust ser barat?

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63